

Povzetek o konferenci

Programska zasnova **1. nacionalne konference o kompetencah trajnostnosti in pismenosti za prihodnost** je skladna z ureditvijo odprte znanosti, vključevanja skupnosti in občanske znanosti v Sloveniji. Drugače od koncepta vladavine znanja (*epistemokracije*), pred katerim svarijo njegovi kritiki, da se prej ali slej lahko sprevrže v diktaturo tehokratov, slovenska ureditev odprte znanosti z vključevanjem skupnosti in občanske znanosti v ospredje postavlja demokratizacijo znanja in profesionalizacijo odločevalcev v zadevah javnega pomena, upoštevajoč temeljne vrednote in načela republikanskega načina vladanja, kjer je v prvi vrsti ljudstvo suveren.

Princip vladavine ljudstva v zahodnem izročilu demokracije sega vse do poznega Platona in njegovega drugega najpomembnejšega dela o zakonih (*Nomoi*), v katerem se je dokončno odpovedal prvotni ideji *Države*, utemeljene na vladavini filozofov. Danes, ko nas tehnološki razvoj s koristmi hkrati potiska v vse večjo negotovost, je nujno pretehtano iskanje ravnovesja med hiperprodukcijo znanja, podprto z umetno inteligenco, na eni strani ter človečnostjo in pripadnostjo skupnim vrednotam na drugi strani. To v izhodišču razprave o kompetencah trajnostnosti in pismenosti za prihodnost sedanjih in bodočih rodov na prvo mesto postavlja **skrb za izobraževanje, znanost in človekove pravice**.

Normativno je dogodek utemeljen z oceno, da je Slovenija med naprednimi državami z vzornim okvirom **za pripravo, sprejemanje in izvrševanje kakovostnih predpisov, podprtih z dokazi** ([Odprta znanost: od znanstvenih dokazov do vključujočih in z dokazi podprtih politik za razvoj, Mesec znanosti 2024](#)). Koncept odprte znanosti pa tudi z vidika normativne integracije vrednot povečuje skupni potencial znanja ter **profesionalizacijo in moralno integriteto odločevalcev o skupnem dobrem in upravljanju javnih zadev**. Pregled podatkov o uveljavljanju načel odprte znanosti, vključevanja skupnosti in občanske znanosti v Sloveniji, nenazadnje dogodki v Mesecu znanosti navdajajo z optimizmom, da se zaupanje med splošno javnostjo in akademsko znanostjo z demokratizacijo znanja in pripadnostjo skupnim vrednotam iz leta v leto vzajemno povečuje.

Zato bo na 1. nacionalni konferenci o kompetencah trajnostnosti in pismenosti za prihodnost – ob potrebi po povečanju zaupanja v znanost in demokratizaciji znanja izpostavljena pripadnost skupnim vrednotam. S panelno razpravo o šoli prihodnosti bo tako poseben poudarek namenjen strateškimi izzivom, kako naj odprta znanost z vključevanjem skupnosti in občanske znanosti v prizadevanja za kakovost izobraževanja, demokratizacijo znanja in varstvo človekovih pravic v šolskem in javnem prostoru obenem pripomore k iskanju novega in učinkovitejšega razvojnega modela Slovenije.